

Furs bo, kot kaže, spet podrobneje preverjal, katere investicijske olajšave so upravičene in kateri nakupi ne nižajo davčne osnove

TANJA SMREKAR

9.03.2021

[davki](#) > [Finančna uprava RS](#) > [Mirjam Trdan](#) >

Ta mesec je čas davčnih obračunov, podjetja in podjetniki, ki jim je kljub koroni lani uspelo poslovati z dobičkom, pa si – za davčne namene – tega lahko nižajo z različnimi olajšavami. Takšne so tudi investicijske olajšave, ki pa jih nadzorniki in inšpektorji na **Fursu** že nekaj časa, tudi za nazaj, podrobno preverjajo, opozarjajo nekateri davčni svetovalci.

Furs je izdal **brošuro o omenjenih olajšavah**. A nekateri pravijo, da je še kar nekaj nejasnosti. Na primer: zakaj mora podjetje za skladiščne regale, ki so del avtomatiziranega proizvodnega procesa, dokazovati, da ne sodijo v pohištvo, in zakaj tega ni v brošuri, opozarja **Mirjam Trdan** iz Dafina. Zakaj so gostinci in hotelirji v slabšem položaju kot večina drugih? Podobno velja za avtoprevoznike.

Preverili smo, katere olajšave lahko uveljavljate kot investicijo, koliko znašajo in na kaj opozarjajo davčni svetovalci.

Koliko znaša investicijska olajšava in kako jo lahko uveljavljate?

- Olajšava za investiranje znaša 40 odstotkov vloženega zneska v opremo in neopredmetena sredstva.
- Zavezanec olajšavo uveljavlja z znižanjem davčne osnove v davčnem obračunu, vendar največ do 37 odstotkov davčne osnove (več v nadaljevanju).
- Za neizkoriščen del olajšave (na primer zaradi negativne ali prenizke davčne osnove v davčnem obdobju vlaganja) lahko zavezanec znižuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih obdobjih po obdobju vlaganja; zavezanec lahko v petih letih torej razporedi izkoriščanje olajšave, kot želi.
- Skupno znižanje davčne osnove, skupaj z uveljavljanjem neizkoriščenih delov davčnih olajšav iz prejšnjih davčnih obdobj, je po novem (torej za davčne obračune za leto 2020, ki se oddajajo zdaj) omejeno največ v višini 63 odstotkov davčne osnove. Torej mora vsako podjetje z dobičkom plačati vsaj sedemodstotni davek (19 odstotkov na davčno osnovo, ki znaša najmanj 37 odstotkov dobička). Podobno velja za podjetnike, ki si sicer lahko dodatno nižajo davčno osnovo z osebnimi olajšavami (na primer s splošno olajšavo in olajšavo za vzdrževane družinske člane). Normiranci olajšav ne morejo uveljavljati.

Za katere naložbe lahko podjetnik oziroma podjetje uveljavlja omenjeno olajšavo?

Olajšava za investiranje se lahko uveljavlja za vlaganja v opremo in v neopredmetena sredstva (sem sodijo tudi patenti, licence), razen za naslednjo opremo in neopredmetena sredstva, ki so izrecno izvzeta iz olajšave:

- pohištvo in pisarniška oprema, razen računalniške opreme;
- motorna vozila, razen osebnih avtomobilov na hibridni ali električni pogon, avtobusov na hibridni ali električni pogon ter avtobusov in tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam Euro VI;
- neopredmetena sredstva, ki se nanašajo na dobro ime, stvarne pravice na nepremičninah in druge podobne pravice.

Uveljavljanje olajšave za investiranje je vezano na pogoj, da zavezanec ne proda oziroma ne odtuji sredstva, za katero je izkoristil olajšavo, prej kot v treh letih po letu vlaganja oziroma pred dokončnim amortiziranjem sredstva, če je to krajše od treh let. Če se navedeni pogoj ne izpolni, mora zavezanec za znesek izkoriščene olajšave povišati davčno osnovo v letu prodaje sredstva.

Znižanje davčne osnove zaradi uveljavljanja olajšave za investiranje se izključuje z uveljavljanjem olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj. Pomeni, da zavezanec za isto opremo in neopredmetena sredstva, za katera je že uveljavil olajšavo za vlaganje v raziskave in razvoj, ne more uveljaviti še olajšave za investiranje.

Investicijske olajšave ni možno uveljavljati za vlaganja v opremo in neopredmetena sredstva v delu, kjer so financirana iz sredstev proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna EU, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

V katera sredstva in opremo torej lahko podjetje vlaga in naložbe šteje kot investicijsko olajšavo?

V opremo, ki zajema raznovrstno proizvodnjo in drugo opremo, ki se uporablja pri opravljanju dejavnosti, kot so stroji, naprave, orodja, računalniška (strojna in programska) oprema, motorna vozila (na primer vsi traktorji, ne pa avtobusi in avtomobili, če ne zadoščajo ekološkemu standardu), mehanizacija ...

Olajšava se prizna tako za vlaganja v opremo, ki je takoj usposobljena za uporabo, kot za vlaganja v opremo v izdelavi oziroma pripravi.

A pozor! **Dani** predujmi za opremo, ki se v bilanci stanja izkazujejo pri opredmetenih osnovnih sredstvih, se knjigovodsko izkazujejo kot terjatve in se ne morejo uveljavljati kot olajšava. Pri določitvi vloženega zneska se upošteva nabavna vrednost opreme, to je nakupna vrednost s pripadajočimi stroški, ki se v skladu z računovodskimi standardi vključujejo v nabavno vrednost opreme do usposobitve za uporabo.

Katera prevozna sredstva so lahko investicijska olajšava?

Olajšava se lahko uveljavlja za nakup raznih delovnih strojev (njihova hitrost ne presega 40 kilometrov na uro, na primer viličarji, bagri) in delovnih vozil, traktorjev, motokultivatorjev in drugih motornih vozil, katerih prvotni namen ni prevoz potnikov in tovora po cesti.

Ne more pa se olajšava uveljavljati za nakup tistih motornih vozil, ki so namenjena predvsem prevozu oseb in tovora po cesti in ne izpolnjujejo zahtev glede energetske učinkovitosti in varstva okolja. Torej, če avtobus ali osebno vozilo za potrebe službe ne izpolnjuje ekoloških standardov, nakup ni investicijska olajšava.

Previdno tudi pri delovnih vozilih. Ekološki standardi niso zahteva za uveljavljanje olajšave le, če gre za vozilo, ki je kategorizirano kot delovno (in ne kot tovorno) vozilo. Gre, na primer, za gasilska in policijska vozila. Če gre za tovorno vozilo, na primer vlačilce, morajo zadoščati ekološkemu standardom. Enako velja, če gre za bivalno vozilo, namenjeno dejavnosti (denimo ponujanju hitre hrane na različnih lokacijah).

A pozor! Jadrnica ali jahta (če je seveda potrebna za opravljanje dejavnosti) je – tako kot letalo – lahko priznana kot olajšava, brez dodatnih omejitev, ki, denimo, veljajo za tovornjake (ekološki standardi). Olajšava se namreč lahko uveljavlja tudi za nakup prevoznih sredstev, ki niso namenjena za prevoz po cesti, denimo za nakup vodnih in zračnih plovil za potrebe opravljanja dejavnosti zavezanca, pišejo na Fursu.

Je lahko za taksista investicijska olajšava avto, ki ne ustreza zgornjim ekološkim standardom?

Ne. Čeprav gre za vlaganje v avtomobil, ki je dejansko namenjen osnovnemu opravljanju dejavnosti zavezanca in torej potreben za doseganje njegovih prihodkov.

Zakaj torej taksist ne bo mogel uveljavljati dizelskega avtomobila kot davčno olajšavo? Ker ne gre za vozilo, ki ustreza zgoraj opisanemu ekološkemu standardom. Če bi imel taksist vozilo na električni pogon, bi bilo drugače.

Kako pa je s pohištvom in pisarniško opremo?

Naložbe v to so izvzete iz investicijskih olajšav, razen če gre za računalniško opremo. Torej, računalnike in programsko opremo podjetnik lahko uveljavlja kot olajšavo, pisalne mize, stola pa ne.

Kot so zapisali na Fursu: »Med pohištvo sodijo vse vrste pohištvene opreme delovnih oziroma poslovnih prostorov, omare, mize, stoli, police, regali, sedežne garniture, klubske mize, ležišča, obešalniki ... Za nakup pohištva olajšave ni možno uveljavljati ne glede na to, v katerem prostoru se pohištvo nahaja oziroma za kakšen namen se uporablja (na primer pohištvo za opremo pisarn, skladišč, proizvodnih obratov, delavnic, prodajnih, reprezentativnih in drugih poslovnih prostorov, pohištvena oprema za trgovine, lekarne, laboratorije, knjižnice, pohištvo in nastanitvena oprema za gostinske obrate, hotele). Izjema od olajšave za investiranje velja torej za vse vrste pohištvene opreme in ne glede na to, za katere poslovne namene oziroma dejavnosti se uporablja, saj zakon glede tega ne določa nobene izjeme.«

Ali tudi trgovec regalov v skladišču ne more uveljavljati kot investicijsko olajšavo?

Drži. Pohištvena oprema, ki se uporablja za opravljanje trgovske dejavnosti, v trgovinah oziroma trgovskih skladiščih (trgovski regali, skladiščni regali, prodajne košare, blagajniški zaščitni pulti, pripravljalni pulti v delikatesi, mesnici ...), se šteje za pohištvo oziroma za tipično trgovsko pohištveno opremo, ki je izvzeta iz davčne olajšave za investiranje, pravijo na Fursu.

Kaj pa, če gre za računalniško voden, avtomatiziran regal v tovarni, proizvodnem obratu, ne nazadnje tudi v trgovini?

V tem primeru je to lahko investicijska olajšava. Gre namreč lahko za računalniško opremo, del (avtomatiziran) proizvodnega procesa. A bo – pravijo davčni svetovalci – na Fursu potrebnega precej dokazovanja in prepričevanja.

Torej, podjetje lahko kot olajšavo uveljavlja nakup računalnika, ne pa pisalne mize.

Kam Furs šteje mobilne telefone?

Poenostavljeno – med računalnike. Nakup pametnih telefonov je lahko investicijska olajšava. Ali kot pravijo:

- med računalniško opremo, za katero se lahko uveljavlja olajšava za investiranje, se lahko šteje tudi multifunkcijska naprava, ki ima vgrajeno mrežno kartico, s katero je povezana na interno računalniško omrežje, oziroma ki se dejansko uporablja v povezavi z računalnikom;

- pametni telefoni poleg prenosa zvoka omogočajo še upravljanje elektronske pošte, zajem in prenos slikovnega in videomateriala, dostop do interneta, uporabo različnih programov, vključno z dostopom do internih informacijskih sistemov podjetja, hrambo podatkov ... Da gre v primeru pametnega telefona dejansko za računalniku podobno napravo, priča tudi njegova tehnična sestava. Sestavlja ga procesor in pomnilnik, v njem tečejo operacijski sistem in različne aplikacije;
- podobno izhaja iz opisa osnovnih značilnosti in informacij o uporabi pametne ure, da je nosljiva računalniška naprava, ki je namenjena nošenju na uporabnikovem zapestju in ponuja funkcionalnosti, podobne tistim na pametnih telefonih.

V investicijsko olajšavo pa ne šteje nakup navadnega telefona, kopirnega stroja, faksa, rezalnikov papirja ...

Tudi nakup umetniške zbirke in posamičnih umetniških del višje vrednosti, ki ne služijo neki funkcionalni rabi oziroma se uporabljajo za opremljanje pisarniških in drugih poslovnih prostorov zavezanca ali kot naložbena premičnina, se ne šteje za nakup opreme, ki je predmet investicijske olajšave.

Kako je z zemljišči, večletnimi nasadi, osnovnimi čredami?

Ta se poleg opreme štejejo v opredmetena osnovna sredstva, a zanje investicijske olajšave ni možno uveljaviti. Konkretno gre za zemljišča, gradbene objekte, osnovno čredo, večletne nasade.

Tudi inštalacije in oprema se štejejo za sestavni del gradbenega objekta in jih torej vlagatelj ne more uveljavljati kot investicijsko olajšavo. Gre za naprave in inštalacije, ki omogočajo delovanje objekta, na primer stavbno pohištvo, elektonapeljave, alarmni sistemi, vodovne inštalacije.

Se pa kot olajšava lahko štejejo naprave, ki so del objekta, a po svoji osnovni funkciji ne služijo delovanju objekta, temveč neposrednemu opravljanju dejavnosti v objektu. Primer takšnih vlaganj je vgradnja fotovoltaičnih celic, ki so sestavni del sončne elektrarne.

Kaj pa bivalni zabojniki, lesene hišice, šotori in drugi namestitveni obrati, na primer, v kampu?

Omenjeno se – podobno kot nakup apartmaja – ne šteje v investicijsko olajšavo, pojasnjujejo na Fursu. Tudi šotor ne, če je namenjen povečanju zmogljivosti za bivanje turistov, pa tudi ne, če se uporablja kot, denimo, začasno skladišče za stroje in naprave.

Torej, kot ugotavljajo nekateri sogovorniki, je uveljavljanje investicijske olajšave do nekaterih panog, denimo turizma in gostinstva, precej nepravilno, saj glavnine svojih naložb nikakor ne morejo uveljaviti kot investicijsko olajšavo. Ne pohištva, ne polic, ne nepremičnin.

Kako je z drugimi olajšavami?

V davčnem obračunu lahko podjetja uveljavljajo tudi druge olajšave, denimo za raziskave in razvoj, za zaposlovanje ... Pri tem pa so pogoji, vsaj pri uveljavljanju olajšav za naložbe v raziskave in razvoj, lahko precej strogi. Inšpektorji Fursa so v preteklosti te že podrobno preverjali. Davkarji so v preteklosti zahtevali celo dokazila, kot so mednarodne znanstvene objave in patenti.